



לורנס פישר

"אני לא מפחד ממחשים. אני מפחד מהחסר שלהם." אייזיק אסימוב

ניוזלטר מספר 1

שלום לכם. זה ניוזלטר הראשון. אני מקווה שתהנו.



אנחנו ערב יום העצמאות. חגיגה גדולה לנו כמדינה. אחרי למעלה מ 2000 שנה, שוב מדינה משלנו. כבוד גדול היה כאשר דוד בן גוריון הכריז עצמאות ב 14/5/1948 בשעה 16:00 במוזיאון ישראל, שהיה אז "בית דיזינגוף" בשדרות רוטשילד 16.

המנדט הבריטי עמד לפוג רק בחצות של ה 15/5, אז מדוע הכריז בן-גוריון עצמאות יום קודם לכן? ולמה בשעה 16:00? התשובה פשוטה: 15/5 היה יום שבת ובן גוריון רצה להכריז על העצמאות לפני כניסת השבת: גם כדי להימנע מחילול שבת וגם כדי שדתיים יוכלו להיות נוכחים בהכרזה ולחזור לביתם לפני כניסת השבת. צריך לזכור שהייתה מפלגה דתית במנהלת העם ואף היא חתמה על מגילת העצמאות. 13 חברי מנהלת העם לא חתמו באותו היום מאחר ומצור בירושלים מנע את הגעתם.

הבולים הראשונים של מדינת ישראל נשלחו לרוב בתי הדואר לפני הכרזת העצמאות. כתוב עליהם, "דואר עברי" ולא ישראל. אתם יודעים למה?

היישוב ידע שהבריטים יעזבו את המדינה ב 15/5, אבל השם הרשמי של המדינה דאז היה "מנדט הבריטי לפלסטינה" או בקיצור "פלסטינה". למה פלסטינה? כי זה השם שהרומאים נתנו לאיזור יהודה לאחר הגירוש של היהודים בתום המרד השני. זה שם שדבק באיזור כולו. השם הרשמי היה "סוריה פלסטינה". הסטוריון התקופה, פלביוס, שהיה אף יהודי בעצמו, אמר שהסיבה לקרוא לאיזור פלסטינה, היתה כדי לפגוע ביהודים, הואיל ופלסטינה בא מפלישתים, האויב הגדול של היהודים דאז שפלוש לאיזורינו מביתם בכריתים. היהודים הפכו להיות הפליטים הפלסטינאים. המילה יהודי בא מהאיזור יהודה.

באופן טבעי, מנהיגי היישוב לא רצו להמשיך עם השם פלסטינה שהעלה בהם אסוציאציות וזכרונות לא טובים ולא מראה את שייכותינו לארץ, אבל כיצד לקרוא למדינה שלנו? עלו כמה הצעות, ביניהן השם "יהודה", שנפסל בגלל יהודה שהינו איזור קטן במדינה וגם השם "ארץ ישראל" נפסל. (אגב אין לי את הבול של יהודה – יקר לי מדי - צריך לשלם משכנתא).

מי יכול היה לדעת מראש איזה שם יבחר? הלחץ היה בשיאו. צריך היה לעשות דברים בחשאי מאחר והבריטים התנגדו לכל מהלך ואפילו תמכו בערבים והגנו עליהם נגד המנדט שהוטל עליהם. בהסכם מנדט שהבריטים חתמו עליו, היה עליהם לסייע ליהודים להקים מדינה יהודית כולל בניית תשתיות והכנת המדינה למעבר לריבונות יהודית.





אז שוב מה עושים? ביקשו מצייר מסויים לצייר את הבול. והוחלט לצייר מטבעות של המרד הראשון והשני. הסיבה הייתה שיוך בין התקופה הנוכחית לתקופה ההסטורית. אבל מי יבין את המסר מהציור? במבט ראשון רואים מטבע אבל לא ניתן לדעת פרטים ולכן החליטו לצרף לבול שובל - נוהג שנמשך עד היום. אגב, בולים של הסדרה עם שובל מלא במצב טוב, עולים היום אלפי דולרים, וכן אנשים עדיין רוצים לקנות כי למרות הדעה הרווחת, בולים לא עברו מהעולם.

אבל נותרו עדיין שלוש בעיות: הראשונה, איזה שם מדינה לציין על גבי הבולים? הרי צריך להדפיס את הבולים מראש כדי שיהיו מוכנים ל 16/5, היום הראשון של הבולים (זכרו ש 15/5 היה שבת ואין בתי דואר יהודיים פתוחים בשבת). הבעיה השניה, שלא פחות חשובה - היכן להדפיס אותם? לא יכלו להשתמש בבתי דפוס של הרשויות הבריטיות וגם לא של הערביות. הבעיה השלישית, איך להפריד בין הבולים?



חשוב לזכור שהכל נעשה בחשאי כי אם הבריטים היו מגלים, הם היו מחרימים הכל ועוצרים את הפושעים. לכן, הוציאו את העבודה לכל מי שיכול היה לבצעה: בתי דפוס יהודים, הוצאות לאור וכו'. כתוצאה מכך, קיימים הבדלים גדולים בצבע הנייר, במספר השיניים מסביב לבול, בשיטת ההפרדה ועוד.

יש ספרים שלמים רק אודות הבול הזה. הצמד למעלה אינו שגיאה אלה שיטת הפרדה שנקראת roulette שעושה שימוש בתוויות, גם היום.

אגב, בגלל הלחץ נעשו גם המון טעויות, כמו זו המופיעה בצד שמאל.

ומה לגבי השם? החליטו בפשטות לקרוא לבול בשם "דאר עברי". לקחו את הרעיון מהגרמנים והלכו עם זה.

היום, אנחנו צוחקים על נושא של איסוף בולים, אבל הוא קשור קשר הדוק בהיסטוריה שלנו. חשוב לזכור ולהפנים - ביום הזכרון לשואה ולגבורה יש צפירה שנועדה להזכיר לכולנו מה קרה כשלא הייתה לנו מדינה יהודית. בערב יום הזיכרון וביום הזיכרון יש צפירות שנועדו להזכיר לנו את המחיר של שמירה על מדינה יהודית, כדי שלא תהיה צפירה ביום זכרון אחר.

נהניתם, ספר לחבריכם, עוד יותר נהניתם, תרגישו חופשיים לשתף. לא נהניתם, אז אולי תהנו מסיפור הבא.

אז זהו, זה הסיפור של היום, ויש עוד אבל בפעם הבא.

תגובות בקשות וכד' ניתן לשלוח אלי ל lf.stamps@gmail.com

אם רוצים להפסיק לקבל את הניוזלטר, נא לשלוח לי מייל חוזר